

บทที่ 11

การใช้ตัวเลข ในภาษาอะแมร์

1. การนับตัวเลข และการคำนวณตัวเลขในภาษาอะแมร์

1.1 การนับตัวเลข ตัวเลขเป็นเครื่องหมายชนิดหนึ่ง ใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อบอกจำนวน เลขอะแมร์ และเลขไทย เขียนเหมือนกัน ต่างกันตรงการอ่านออกเสียงเท่านั้น

0	ออกเสียงเป็น	โชน	๕0	ออกเสียงเป็น	ฮา-เซ็บ
๑	ออกเสียงเป็น	มวย	๖0	ออกเสียงเป็น	ฮก-เซ็บ
๒	ออกเสียงเป็น	ปี้ร์	๗0	ออกเสียงเป็น	เจ็ด-เซ็บ
๓	ออกเสียงเป็น	เบ็ย	๘0	ออกเสียงเป็น	แปด-เซ็บ
๔	ออกเสียงเป็น	บวน	๙0	ออกเสียงเป็น	เก้า-เซ็บ
๕	ออกเสียงเป็น	ปรา	๑00	ออกเสียงเป็น	มวย-โรย
๖	ออกเสียงเป็น	ปรา-มวย	๒00	ออกเสียงเป็น	ปี้ร์-โรย
๗	ออกเสียงเป็น	ปรา-ปี้ร์	๓00	ออกเสียงเป็น	เบ็ย-โรย
๘	ออกเสียงเป็น	ปรา-เบ็ย	๔00	ออกเสียงเป็น	บวน-โรย
๙	ออกเสียงเป็น	ปรา-บวน	๕00	ออกเสียงเป็น	ปรา-โรย
๑0	ออกเสียงเป็น	ค็อบ	๖00	ออกเสียงเป็น	ปรา-มวย-โรย
๒0	ออกเสียงเป็น	มะ-เพ็ย	๗00	ออกเสียงเป็น	ปรา-ปี้ร์-โรย
๓0	ออกเสียงเป็น	ชาม-เซ็บ	๘00	ออกเสียงเป็น	ปรา-เบ็ย-โรย
๔0	ออกเสียงเป็น	แซ-เซ็บ	๙00	ออกเสียงเป็น	ปรา-บวน-โรย
๑.000	ออกเสียงเป็น	มวยป่วน	๑0.000	ออกเสียงเป็น	มวย-มิน
๑00.000	ออกเสียงเป็น	มวยแซน	๑.000.000	ออกเสียงเป็น	มวย-เลียน

ข้อสังเกต ในภาษาพูด หรือภาษาตลาด มีบางเลข ชาวบ้านออกเสียงที่ฟังแล้วไม่เหมือนเสียงของ ตัวเขียน ได้แก่

๕	ชาวบ้านอาจพูดว่า	ผำ, ผิยม
๗, ๘, ๙	ชาวบ้านอาจพูดว่า	ปรา-เป็ด – อัมเป็ด, อัม-เบ็ย, อัม-บวน
๑๑, ๑๒	ชาวบ้านอาจพูดว่า	มะ-ตอน-ค็อบ, ปี้ร์-ตอน-ค็อบ

1.2 การคำนวณตัวเลขในภาษาอะแมร์ การคำนวณตัวเลขในภาษาอะแมร์มีลักษณะคล้ายกับการคำนวณตัวเลขในภาษาไทย โดยมีสัญลักษณ์ คำศัพท์ที่ใช้ และวิธีคำนวณคล้าย ๆ กัน ดังนี้

สัญลักษณ์ และคำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
(+) บูกัก	โบก	บวก
(-) ด้กัก	ดอ	ลบ
(x) คึณ	กุน	คูณ
(÷) ไชกัก	แจก	หาร
(.) ติต	จจ	จุด
(,) กุ๊ส	กะ-เบียส	จุลภาค
(%) ภาติว	เกียก-โรย	ร้อยละ
(=) สึ	เซมู	เสมอ, เท่ากับ
สึนิง	เซมู-นิง	เท่ากับ
สิรูป	ชะ-รบ	สรุป
รูบ	รวม	รวม

ตัวอย่าง

$$๑๒๐ + ๕๖๐ = ๖๘๐$$

อ่านว่า มวย-โรย-มะ-เพีย-บวก-ปรา-โรย-สก-เซ็บ-เซมู-นิง-ปรา-มวย-โรย-แปด-เซ็บ

$$๑๒๐ \div ๕๐ = ๒,๕$$

อ่านว่า มวย-โรย-มะ-เพีย-แจก-ฮา-เซ็บ-เซมู-นิง-ปรี-กะ-เบียส-ปรา-หรือ-ปรี-ก๊อน-ลัส

$$๒๕๐ \times ๒๐ = ๕.๐๐๐$$

อ่านว่า ปรี-โรย-ฮา-เซ็บ-กุน-นิง-มะ-เพีย-เซมู-นิง-ปรา-ป๊วน

๑๐ % อ่านว่า ค็อบ-เกียก-รอย

2. อัตราแลกเปลี่ยน

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
หฺกฺรา-บูร์-ปฺร่าก	อัตรา-พะโด-ปรัค	อัตราแลกเปลี่ยน
บ่างเม้ง	ฮาง-เซง	หั่งเซ็ง

ដូរលុយ	โต-ลุย	แลกเงิน
លុយ-ខ្មែរ/ រៀល	ลุย-ซะแมร์	เงินซะแมร์/ เงินเรียล
លុយ-បាត	ลุย-บาท	เงินบาท
លុយ-ដុល្លា	ลุย-ดอลลาร์	เงินดอลลาร์
លុយ-អាប៉	ลุย-อับ	เงินทอน

ตัวอย่าง

- អត្រា-ប្តូរ-លុយ-បាត-ជាមួយលុយ-ខ្មែរ-គឺ ១ បាតស្មើ ១២០ រៀល។
- ចង់-ដូរ-លុយ-បាត-យក-លុយដុល្លា តើ-អត្រា-ប្តូរ-ប្រាក់ប៉ុន្មាន ?
- อัตรา-พะโต-ลุย-บาท-เจียมวอย - อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับลุย-ซะแมร์-ก๊อ-มวอย-บาท เงินซะแมร์ คือ ๑ บาทเสมอ-มวอย-โรย-มะ-เกีย-เรียล ๑ เท่ากับ ๑๒๐ เรียล
- จ้อง-โต-ลุย-บาท-โยก-ลุย - อยากแลกเงินบาท เอาเงินดอลลาร์ เทอ-อัตรา-พะโต-ปรัก ดอลลาร์ มีอัตราแลกเปลี่ยนปน-มาน ? เท่าไร

3. การนับเวลา

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
ពេល/ វេលា	เปล/ เว-เลีย	เวลา
ម៉ោង	โมง	เวลา/ ชั่วโมง
នាទី	เนีย-ตี	นาที
វិនាទី	วิ-เนีย-ตี	วินาที
គិត	ก๊วด	นาฬิกา/ เศษ
ខ្វះ	ควัฮ	ขาด
លើស	เลียส	เกิน/ เกิน
សល់/នៅសល់	ซ้อล/ โนว-ซ้อล	เหลือ/ ยังเหลือ

ตัวอย่าง

คำถาม	ประธาน	กิริยา	คำขยาย
តើ គេ ខ្វះ	លោក លោក លោក លោក	មាន មើល រី	នាទ្យិកា-ទេ ? เนียและกา-เต ? นาฬิกาไม่

តើ ចុះ	ពេល-នេះ ប្រេល-និស ពេលនេះ	ម៉ោង ម៉ែង ម៉ែង ម៉ែង	ប៉ុន្មាន-ម៉ែង ? ប្រណាម-ម៉ែង ? ក៏ម៉ែង

4. បេរ៉ូត្រាភ័យ

វិធីការអានជាច្រើនប្រភេទ ប៉ុន្តែដោយសារតែការអានលេខ ត្រូវតែអានលេខមុន បន្ទាប់មកទៅអានជាតួអក្សរ ឬអានជាតួអក្សរមួយ ឬអានជាតួអក្សរមួយ

វិធីការអានប្រភេទ 1 អានប្រភេទលេខ ត្រូវតែអានលេខ ហើយអានជាតួអក្សរ

ឧទាហរណ៍

បេរ៉ូ 012 483 286 អានថា ខែន-គីប-ប៊ិរ ប្រណា-រ៉ៃ-ប្រេល-ម៉ែង ប៊ិរ-រ៉ៃ-ប្រេល-ម៉ែង-ប្រណា-ម៉ែង

បេរ៉ូ 097 542 3424 អានថា ខែន-កា-ប្រណា-ប៊ិរ ប្រណា-រ៉ៃ-ម៉ែង-ម៉ែង-ប៊ិរ ម៉ែង-រ៉ៃ-ម៉ែង-ម៉ែង-ប៊ិរ ប្រណា

វិធីការអានប្រភេទ 2 អានប្រភេទលេខ ត្រូវតែអានលេខ ហើយអានជាតួអក្សរ

ឧទាហរណ៍

បេរ៉ូ 017 543 679 អានថា ខែន-គីប-ប្រណា-ប៊ិរ ប្រណា-ម៉ែង ប្រណា-ម៉ែង-គីប-ប្រណា

បេរ៉ូ 088 542 2334 អានថា ខែន-ប្រេល-ប្រណា-ម៉ែង ប្រណា-ម៉ែង-ប៊ិរ ប៊ិរ-ម៉ែង-ម៉ែង ប្រណា

5. គំនិតសំខាន់ៗ

គំនិតសំខាន់ៗ	អាន	ន័យ
មាត្រ-ណាត	ម៉ែង-ណាត	ម៉ែង
ណាត-ជួប	ណាត-ជួប	ណាត
ប្រជុំ	ប្រ-ជួប	ប្រជុំ
សិក្ខាសាលា	ម៉ែង-កា-ម៉ែង-ណា	សិក្ខាសាលា
បុណ្យ	ប្រណា	បុណ្យ
ជួប-ល្ងាច	ជួប-ល្ងាច	ជួប-ល្ងាច
រៀបការ	រៀប-កា	រៀបការ
ឡើង-ផ្ទះ-ថ្មី	ឡើង-ផ្ទះ-ថ្មី-ម៉ែង	ឡើង-ផ្ទះ-ថ្មី
ខួប-កំណើត	ខួប-កំណើត	ខួប-កំណើត
ចង-ដៃ	ចង-ដៃ	ចង-ដៃ

ตัวอย่าง

คำถาม	ประธาน	กริยา	คำขยาย
ពី គេ	អ្នកស្រី ម៉ែក-ឆេះ-រើម គុណ	ទៅ-ញ៉ាំ តែវ-ឆ្ងាំ ទៅកិនឆ្អឹង	ការ-គេ-នៅ-ម៉ោង-ប៉ុន្មាន ? កា-កេ-ម៉ែង-ប្រ-ម៉ាន ? ងារដេងខា ក៏ម៉ែង
ពី គេ	គេ កេ ខា	និយម-ចង់ដៃ មិយ-ចង-ដៃ មិយជូន-ដៃ មិយជួយងារ	ការ-ប៉ុន្មាន ? កា-ប្រ-ម៉ាន ? ដេងងារ តើអ្វី